

Teema:

FW: "MK-Estonia" ajaleht

From: Maire Iro - AKI

Sent: Sunday, June 15, 2025 1:46 PM

To: vita.zhukova@mke.ee

Cc: press - AKI <press@aki.ee>

Subject: RE: "MK-Estonia" ajaleht

Tere, Vita!

Aitäh, et nende küsimustega seoses ühendust võtsid! Vastus jääb küll soovitud kuupäevast veidi hilisemaks, aga loodan, et saad seda siiski veel artiklis kasutada.

1. Kas teise isiku – näiteks abikaasa, eaka sugulase või alaealise lapse – telefoni jälgimise rakenduse (nt asukoha jälgimine, pealtkuulamine või mikrofonile ligipääs) paigaldamine on seaduslik?

Selliste tehnoloogiliste lahenduste eesmärk on üldiselt pakkuda mõlemale osapoolle turvatunnet ja meelerahu. Turvatunne saab aga tekkida ainult usalduslikus keskkonnas ja usalduse aluseks omakorda on avatud suhtlus. Ilma teise inimese teadmata tema telefoni jälgimine ei ole ei lubatud ega ka eetiliselt vastuvõetav. Jälgimise rakendused ei ole oma olemuselt ei head ega halvad. Nende mõju sõltub kasutamise eesmärgist ja viisist. Oluline on, et selliste lahenduste kasutamine oleks omavahel selgelt läbi arutatud ja mõlemad osapooled mõistaksid, mida jälgitakse ning miks.

Ehkki alaealiste puhul on seaduse järgi otsustusõigus lapsevanemal, on usaldussuhte säilitamiseks oluline, et ka lapsega arutatakse jälgimise vajadust, ulatust ja tingimusi. Lapsel on õigus teada, miks, kuidas ja millal teda jälgitakse. Selline ausus aitab kasvatada lapse privaatsusteadlikkust ja tugevdab peresisest usaldust.

2. Kas sellise rakenduse kasutamiseks on vajalik seadme kasutaja ametlik nõusolek, isegi juhul, kui tegevus on motiveeritud hoolimisest või turvalisuse tagamisest?

Seadme kasutaja teadlik ja vabatahtlik nõusolek on selliste rakenduste kasutamise eelduseks. Isegi kui eesmärk on turvalisuse tagamine, ei õigusta see inimese jälgimist tema teadmata. On oluline, et teine osapool mõistaks, mida ja millal jälgitakse ning oleks sellega päri.

Jälgimise rakenduste kasutamine peab olema omavahel läbi arutatud. Tuleb veenduda, et lähedane, kelle seadmesse selline rakendus paigaldatakse, ka tõepoolest aru saab, mida, millal ning kuidas selle kaudu jälgida saab.

Samuti on oluline kokkulepetest kinnipidamine. Näiteks kui eaka lähedasega on kokku lepitud, et asukohta jälgitakse vaid hädaolukorras (nt kui ta kaob metsas või ei võta ühendust), ei tohiks seda rakendust kasutada tema pidevaks jälgimiseks igapäevaselt või ilma mõjuva põhjusega. Selline usalduse kuritarvitamine võib suhteid kahjustada.

3. Kas Eestis on olemas vanusepiir, millest alates peab alaealine ise andma nõusoleku sellise jälgimise rakenduse paigaldamiseks (nt 14. eluaastast)?

Alaealiste puhul vastutab isikuandmete töötlemise eest üldjuhul lapsevanem või seaduslik esindaja. See tähendab, et lapsevanemal on seaduse järgi õigus otsustada selliseid küsimusi oma

lapse eest kuni täisealiseks saamiseni. Lapsevanem peab aga siiski arvestama oma lapse huvide ja privaatsusega.

On oluline lapsega avameelselt arutada, miks jälgimisrakendust kasutatakse ja mida lapsevanem sealt näeb. See aitab luua mõistmist, arendab lapse privaatsusteadlikkust ning hoiab peres usaldust. Lastele on samuti oluline isiklik ruum ja privaatsus, mis võib vanusest hoolimata tugevalt mõjutada nende enesetunnet ja suhet vanematega. Igas peres võivad need piirid olla veidi erinevad, kuid kokkulepped peaksid sündima dialoogi ja vastastikuse austuse kaudu.

4. Kuidas käsitletakse sellist tegevust juriidiliselt – kas see on eraelu puutumatuse rikkumine või loetakse see ebaseaduslikuks isikuandmete kogumiseks?

Teise inimese jälgimine ilma tema teadmiseta võib sõltuvalt asjaoludest tähendada nii eraelu puutumatuse riivet, ebaseaduslikku isikuandmete töötlemist või ka lausa eraviisilist jälitustegevust. See kui tõsise rikkumisega on tegemist, sõltub konkreetsest olukorrast.

5. Kas inimene, kes saab teada, et teda on ilma tema teadmiseta jälgitud, võib pöörduda kohtusse selle isiku vastu, kes rakenduse paigaldas – isegi kui tegemist on lähedase sugulasega?

Kui inimene saab teada, et teda on ilma tema teadmiseta jälgitud, siis olenevalt konkreetsest olukorrast võib ta abi saamiseks pöörduda kas politseisse või andmekaitse inspeksiooni. Samuti on inimesel alati võimalus oma õiguste kaitseks kohtusse pöörduda.

6. Kas perekondlik või sugulussuhe mõjutab selliste tegude õiguslikku hinnangut või vastutust?

Sugulussuhe võib olukorra muuta inimlikult keerukamaks, kuid juriidiliselt ei anna see erilisi õigusi ega eeliseid. Erandiks on alaealiste puhul lapsevanema seaduslik vastutus ja otsustusõigus. Ka see ei tähenda aga piiramata õigust lapse jälgimiseks tema teadmata või usaldust rikkudes. Lähedastes suhetes peaksid austus, läbipaistvus ja usaldus olema eriti olulisel kohal. Perekondlik seotus ei anna automaatselt õigust sekkuda teise inimese privaatsusse. Kui tagajärjeks on usaldusekaotus, on see just lähedaste inimeste vahel sageli kõige valusam.

Lisaküsimuste tekkimisel võid alati julgelt uuesti ühendust võtta.

Heade soovidega

Maire Iro

Avalike suhete nõunik

maire.iro@aki.ee

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

Tatari 39 | 10134 Tallinn | Eesti

[LinkedIn](#) | [YouTube](#)

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON